

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 23 listopada 2023 r.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego T. D.,
na wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 13 kwietnia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1943/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie
z dnia 29 sierpnia 2022 r., sygn. akt III K 633/21/K
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić skargę;**
- 2) obciążyć oskarżonego T. D. kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

T. D. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 28 grudnia 2018 r. w K., woj. [...] kopnął J. D. na skutek czego doznała ona podbiegnięcia krwawego kolana i łokcia prawego, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu ciała na okres nie dłuższy niż siedem dni, tj. o przestępstwo z art. 157 § 2 k.k.,
2. w okresie od 12 lipca 2019 r. do dnia 13 sierpnia 2019 r. w K., woj. [...] oraz na terenie F. wbrew woli i zgody J. D. zatrzymał małoletniego syna poniżej lat 15 L. D., urodzonego [...] r. w F., obywatelstwa polskiego i francuskiego,

utrudniał J. D. kontakty z synem L. D., zarówno bezpośrednie - osobiste jak i telefoniczne oraz za pośrednictwem komunikatora S., którym to zachowaniem uniemożliwił J. D. sprawowanie opieki nad synem, mimo wydanego postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie, XI Wydział Cywilno- Rodzinny z dnia 12 lipca 2019 r., sygn. XI C 717/18 na mocy, którego piecza nad małoletnim L. D. została powierzona J. D., tj. o przestępstwo z art. 211 k.k.

Wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2022 r., sygn. II K 633/21/K Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie uznał oskarżonego za winnego popełnienia występku z art. 157 § 2 k.k., za który wymierzył karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, zawieszając warunkowo jej wykonanie na okres próby wynoszący 3 lata; na podstawie art. 46 § 2 k.k. zasądził od oskarżonego na rzecz J. D. kwotę 2000 zł tytułem nawiazki; na podstawie art. 71 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego 50 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 zł, na podstawie art. 71 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał T. D. w okresie próby do pisemnego informowania kuratora o jej przebiegu co sześć miesięcy; na podstawie art. 72 § 1 pkt 8 k.k. w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku zobowiązał oskarżonego do wykonania postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 lipca 2019 r. wydanego, sygn. XI C 717/18, poprzez wydanie J. D. L. D.; zaś na podstawie art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora.

W odniesieniu do drugiego czynu, kwalifikowanego z art. 211 k.k., sąd I instancji na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. uniewinnił T. D. od zarzutu jego popełnienia, a wydatkami w tej części obciążył Skarb Państwa.

Powyższy wyrok został zaskarżony w części uniewinniającej przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego. Skarżący zarzucił obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 211 k.k., polegającą na wyrażeniu błędnego poglądu, że oskarżony swoim zachowaniem nie wyczerpał znamion występu stypizowanego w tym przepisie, podczas gdy, zgodnie z art. 95 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, wykonywanie pieczy nad dzieckiem wchodzi w skład władzy rodzicielskiej i jest najważniejszym jej atrybutem. Skoro w niniejszej sprawie piecza nad małoletnim L. D. postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie, sygn. XIC 717/18, z dnia 12 lipca 2019 r., została powierzona tylko J. D., co czyniło matkę

dziecka osobą powołaną do opieki w rozumieniu art. 211 k.k., tym samym władza rodzicielska T. D. została w określony sposób ograniczona. Mimo to oskarżony zlekceważył i nie zastosował się do wskazanego postanowienia, a jego samowolne zatrzymanie syna we Francji, wbrew woli i mimo braku zgody matki dziecka, przy jednoczesnym utrudnianiu J. D. kontaktów z synem, tak bezpośrednich, jak i telefonicznych, także za pośrednictwem komunikatora S., oznacza dopuszczenie się przez oskarżonego naruszenia normy prawa karnego i zrealizowanie występkę zatrzymania małoletniego poniżej lat 15.

Apelację od wskazanego wyroku wniósł również pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej oraz obrońca oskarżonego.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Krakowie uchylił zaskarżony wyrok w zakresie uniewinnienia oskarżonego od popełnienia czynu z art. 211 k.k. i przekazał sprawę w tej części Sądowi Rejonowemu dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie do ponownego rozpoznania. W pozostałym zakresie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w miejsce orzeczonej w punkcie kary 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres lat 3 próby wymierzył oskarżonemu na podstawie art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 33 § 1 i 3 k.k. grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 50 zł. W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku sąd II instancji zajął stanowisko, że oskarżony winien zostać skazany za czyn z pkt II, co aktualizowało przeszkodę procesową do wydania orzeczenia merytorycznego (art. 454 § 1 k.p.k.).

Na powyższy wyrok - w części uchylającej - obrońca oskarżonego wywiódł skargę na podstawie art. 539a § 1 k.p.k., w której sformułował zarzut rażącej i kwalifikowanej obrazy przepisów postępowania, tj. art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, poprzez nienależytą obsadę sądu, polegającą na braniu udziału w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych

innych ustaw, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą, o jakiej mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Podnosząc powyższy zarzut autor skargi wniósł o uchylenie wyroku sądu odwoławczego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się bezzasadna, wobec czego w myśl art. 539e § 2 *in princ.* k.p.k. podlegać musiała oddaleniu. Nie doszło bowiem do wystąpienia uchybienia rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), opisanego w skardze. Wskazać na wstępie trzeba, odwołując się do cytowanej przez skarżącego uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego, że dla skuteczności zarzutu podważającego bezstronność sędziego z uwagi na procedurę powołania konieczne jest dowiedzenie, że sędzia nie gwarantuje minimalnego standardu w tym zakresie. Niezbędne jest więc wykazanie realności takiego niebezpieczeństwa, a nadto związku przyczynowego między rozstrzygnięciem konkretnej sprawy a zakresem i charakterem stwierdzonych uchybień. Okoliczności te winny zatem wskazywać na sprzeniewierzenie się przez sędziego zasadzie bezstronności oraz wpływu tego faktu na treść wyroku, podważając słuszność merytorycznego rozstrzygnięcia (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. sygn. akt I KZP 2/22, LEX nr 3348360). W motywach uchwały stwierdzono m.in., że brak jest podstaw do przyjęcia a priori, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Notabene, tożsamy pogląd wynikał także z powołanej w skardze uchwały połączonych izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 Lex nr 2770251), w świetle której możliwość skutecznego zakwestionowania należytej obsady sądu w przypadku sądu powszechnego uwarunkowana jest wykazaniem przez skarżącego, że w konkretnej sprawie wadliwość procesu powołania sędziego prowadziła do pozbawienia go przymiotu niezawisłości i bezstronności, zaś sądu orzekającego - do utraty przymiotu niezależności. Dodać jednak trzeba, że ta

uchwała utraciła moc obowiązującą na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2020 r. (sygn. U 2/20, Lex nr 2942998). W przedstawionym kierunku kształtuje się także i aktualne orzecznictwo Sądu Najwyższego (por. np. postanowienia: z dnia 31 sierpnia 2022 r., II KK 85/22, Lex nr 3483634; z dnia 24 sierpnia 2022 r., III KK 216/22, LEX nr 3483017; z dnia 14 marca 2023 r., I KK 9/23, LEX nr 3570576; z dnia 14 czerwca 2023 r., III KK 211/23, LEX nr 3578841).

Skarżący swych wątpliwości co do bezstronności sędziego Ł. W. upatrywał w fakcie nominowania go na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w roku 2021, po uprzednim dwukrotnym ubieganiu się o awans w latach 2016 i 2020. Nominacja ta miała budzić wątpliwości ze względu na „powiązania” sędziego z sędzią P. S. – ówczesnym przewodniczącym KRS. Owych powiązań skarżący dopatrywał się natomiast w fakcie, że sędziowie orzekali w tych samych sądach i „z pewnością wielokrotnie spotykali się swojej karierze zawodowej”. Podniesiona okoliczność nie spełniała jednak kompletu wskazanych wyżej warunków wykazania, tj. wadliwości powołania, a nade wszystko jej wpływu na bezstronność orzekania w niniejszej sprawie. Kilkukrotne ubieganie się o nominację do sądu wyższego rzędu nie jest niczym nadzwyczajnym w sędziowskiej drodze zawodowej i samo w sobie nie przekonuje, że poprzez uzyskanie za trzecim razem awansu zawodowego sędzia pozbawiony był związanego ze sprawowaniem pełnionego urzędu atrybutu niezawisłości. Idąc bowiem takim tokiem rozumowania możliwe okazałoby się gremialne zarzucanie braku tego przymiotu sędziom powołanym przez obecną KRS, w sposób odbiegający od zakreślonego choćby powyższym orzecznictwem kierunku. Również wywodzenie się z tego samego środowiska sędziowskiego nie jest faktem, z którego można snuć tak dalece idące konsekwencje, sięgające standardu niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Twierdzenie powyższe znajduje tym bardziej rację bytu, jeśli zważyć, że skarżący oparł zaprezentowane wnioski nie na wiarygodnych faktach, lecz na zbiorze spekulacji, które dodatkowo nie mają żadnego związku z realiami orzekania w niniejszej sprawie. Trafnie przy tym zauważono w pisemnej odpowiedzi na skargę, że obrońca oskarżonego, mimo iż

brał udział w rozprawie odwoławczej i wiedział w jakim składzie sąd odwoławczy będzie rozpoznawał apelacje stron, nie podnosił zarzutu nienależytej obsady sądu, czyniąc to dopiero po zapoznaniu się z treścią wyroku. Zwrócić należy uwagę, że w sytuacji, gdy podważa się kwestię niezawisłości i obiektywizmu sędziowskiego, to punktem wyjścia winno być domniemanie zachowania obu tych reguł w sprawowaniu urzędu sędziego - w każdym wypadku i w każdej rozpoznawanej sprawie. Musi więc zaistnieć rzeczywista i konkretna przyczyna, wynikająca z powstania nie budzącego żadnej wątpliwości faktu, że ów obiektywizm sędziowski może być zachwiany (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2008 r., III KK 421/07). Dla skuteczności postawionego zarzutu konieczne jest zatem skorelowanie tej okoliczności z realiami danej sprawy i unaocznienie ich rzeczywistego wpływu w zakresie owej gwarancji. Tego natomiast autor skargi w żaden sposób nie wykazał, ograniczając się wyłącznie do podniesienia własnych spekulacji.

Nie znajdując zatem podstaw do uwzględnienia skargi Sąd Najwyższy orzekł o jej oddaleniu (art. 539e § 2 k.p.k.), obciążając oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.

D. P.

[ms]